“El fòrum confirma Llívia com a única ciutat romana del Pirineu”

Entrevista a Josep Guitart (UAB-ICAC) i Jordi Guàrdia

“El fòrum confirma Llívia com a única ciutat romana del Pirineu”

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Aquest setembre han començat les intervencions arqueològiques a la ciutat romana de *Iulia Libica* (Llívia), en el marc d'un projecte de l'ICAC i la UAB (2014-2017), codirigit per Josep Guitart, catedràtic d'Arqueologia de la UAB i investigador adscrit de l'ICAC, Cèsar Carreras (UAB) i Oriol Olesti (UAB). Jordi Guàrdia, que fa la tesi doctoral precisament sobre la Llívia romana, dirigeix la campanya d'excavació d'enguany. Els treballs en aquest jaciment de la Cerdanya estan finançats per l'Ajuntament de Llívia i el Departament de Cultura de la Generalitat.

Cantonada nord-oest del fòrum.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Esteu en la vostra segona campanya, que durarà un parell de mesos. Quin objectiu teniu?

Acabar de caracteritzar el fòrum de Llívia i el seu entorn, al peu del turó del Castell a la zona de l'església parroquial.

Mirem una mica enrere. Les primeres excavacions es remunten al 1997.

Sí, del 1997 al 2003, arran de la urbanització d'una bona part de l'àrea de les Colomines. Van anar apareixent parets i materials d'època romana, i quan van començar a sortir marbres vam pensar que havien de correspondre a un edifici públic, però no l'identificaven encara com un possible fòrum.

Us hi vau atrevir en acabar la campanya de l'any passat.

En efecte. La prospecció geofísica i els sondejos del novembre del 2013 va confirmar l'existència molt probable d'un fòrum romà altimperial, que podria ser de fundació augustea (segle I dC).

Què vau trobar, exactament?

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Una cantonada, gràcies a la qual teníem l'amplada del possible fòrum, 42,5 metres. Una mida comparable amb altres fòrums, com el d'Empúries, Saint-Bertrand-de-Comminges o *Ruscino* (a prop de Perpinyà). De fet, hem pogut confirmar que és de les mateixes proporcions que aquest últim, amb una llargada de 50 metres.

Localització d'un mur intern del fòrum, rodejat per diversos enterraments altmedievals (esquerra) i aspecte general del peristil.

Què més sabem d'aquest fòrum?

És una construcció rectangular feta amb materials bons i ornamentació amb marbre d'importació. Per exemple, hem trobat un fragment d'escultura que és un tors masculí de marbre de Carrara, i també capitells, cornises, etc. També hem documentat restes de paviments i una inscripció; de ceràmica, poca, perquè era un lloc públic.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Delimitació d'un mur de contenció del fòrum.

Un fòrum romà al cor del Pirineu...

Sí, que posa de manifest importància de la ciutat de *Iulia Libica* en època romana i ajuda a comprendre la romanització de la zona pirinenca. És una gran novetat en l'estudi del món de les ciutats romanes de Catalunya.

Per què?

Perquè de moment només s'han localitzat amb seguretat estructures públiques d'aquest tipus en cinc ciutats (*Emporiae*, *Tarraco*, *Iluro*, *Baetulo* i *Barcino*), totes a la costa i la major part d'elles molt fragmentàries. Llívia és el primer fòrum en una vall dels Pirineus, a 1.223 metres d'altitud.

Quina importància té?

Doble: des del punt de vista arqueològic i històric, i des del punt de vista patrimonial. El fòrum de Llívia demostra que va ser l'única ciutat romana plenament pirinenca, al cor de la Cerdanya. De fet, és la capital històrica de la Cerdanya fins que amb la Pau dels Pirineus queda com un enclavament a França i Puigcerdà es consolida com a capital.

Llívia té una situació estratègica.

Sí. Controla un territori molt ampli, perquè les ciutats romanes són lluny: *Ruscino*, Empúries, *Aeso*, *Ieso*, *Ausa*... I domina un pas important dels Pirineus, entre la vall del Segre i la vall de la Tet. Quan Anníbal va anar d'Hispània cap a Itàlia va convertir aquest pas en una via militar, que després la van fer servir altres exèrcits. Per exemple, hi passa Juli Cèsar en les batalles contra Pompeu.

Conjunt de les restes de l'edifici després de la consolidació arqueològica (esquerra) i detall de les habitacions també després de la consolidació.

Parlem de la importància patrimonial del fòrum.

És un fòrum excepcional en extensió i té un gran potencial turístic i cultural per Llívia, on ja hi ha la farmàcia, una de les més antigues d'Europa, i el castell medieval.

El projecte va agafant volada. Algun desig de futur?

Estaria molt bé poder excavar en extensió tot el fòrum. Podria haver-hi un temple! Tot plegat es podria convertir en una zona arqueològica important i amb un centre d'interpretació de l'arqueologia romana als Pirineus.

Text i retrats: Carme Badia i Puig

Resta de fotos: Jordi Guàrdia

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Setembre del 2014

Més informació

– **Programa *Toquem pedra* amb Josep Guitart i Jordi Guàrdia**: La consolidació del poder romà a Catalunya, exemplificada per la ciutat de *Iulia Libica* al Pirineu (19/2/2014)

– Tribuna d'Arqueologia (gener 2014): **Prospecció geofísca i sondejos al fòrum de *Iulia Libica*** (Llívia, Cerdanya)

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)